

AUTHENTICATION
IN ART

AiA Art News-service

de Volkskrant

Het schilderij van Luc Tuymans. © Luc Tuymans

Schilder Tuymans veroordeeld voor plagiaat

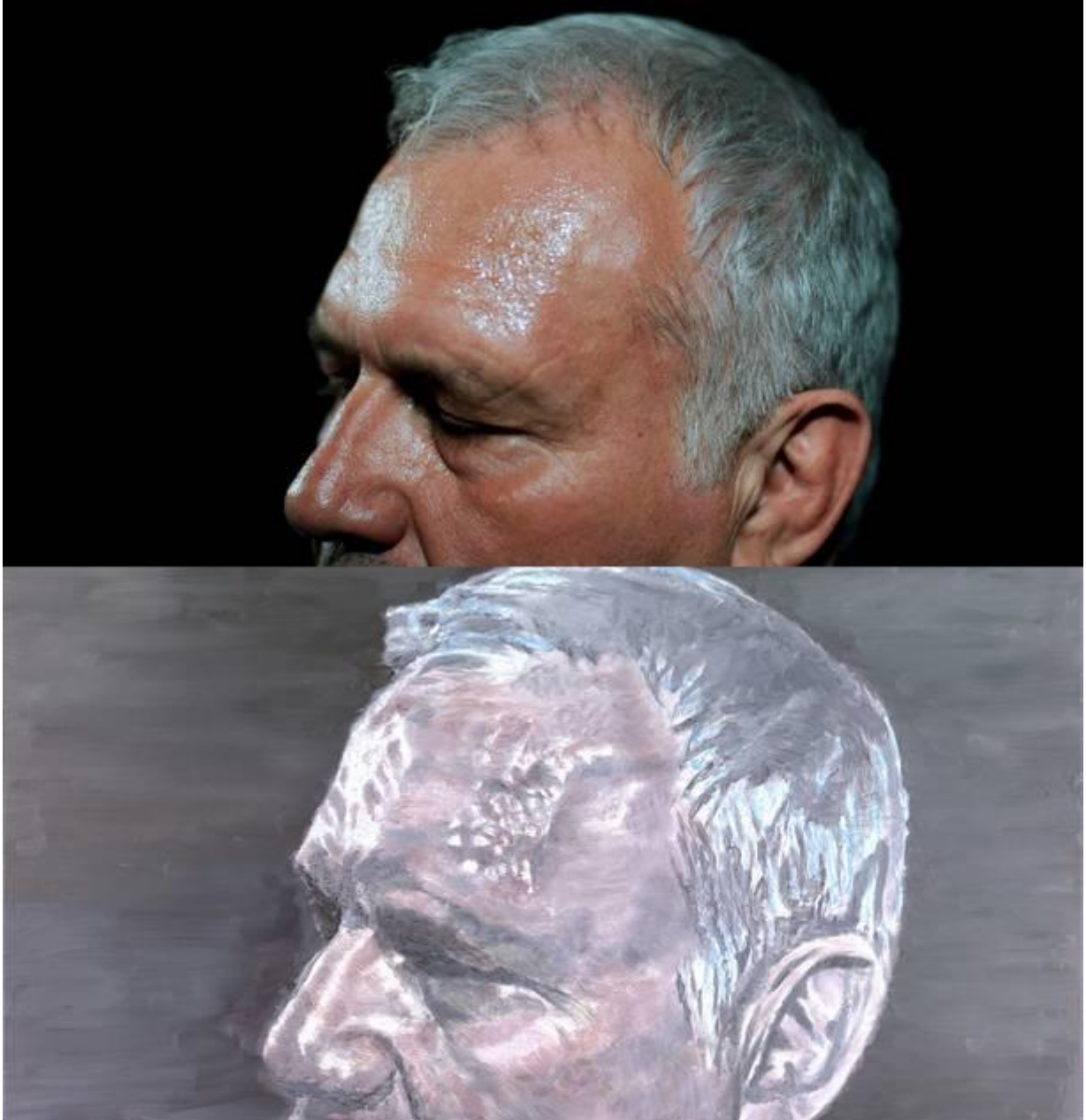
De Belgische schilder Luc Tuymans is veroordeeld voor plagiaat, in een zaak die de manier van werken in de hedendaagse kunst in vraag stelt. Tuymans mag zijn schilderij A Belgian Portrait, dat sterke gelijkenissen vertoont met een krantenfoto, niet meer reproduceren of tentoonstellen, op straffe van een dwangsom van 500.000 euro. De schilder gaat tegen de uitspraak in beroep.

De wereldberoemde Tuymans, ondermeer bekend van zijn portret van toenmalig koningin Beatrix, werd vorig jaar aangeklaagd door de jonge, Belgische fotografe Katrijn Van Giel. Zij vond Tuymans' schilderij te sterk gelijken op haar foto van Jean-Marie Dedecker, een Vlaamsgezind politicus. Tuymans had niet alleen de afbeelding, maar ook de bijzondere kadrering en lichtinval overgenomen. Hij had de fotografe daar geen toestemming voor gevraagd.

Voor de rechtbank van Antwerpen betoogde Tuymans' advocaat begin deze maand dat het schilderij een parodie is op de foto, waarvoor in het auteursrecht een uitzondering wordt gemaakt. Natuurlijk is Tuymans' portret geen lollige karikatuur, zei de advocaat, maar ook wrange humor en ironie kunnen een vorm van parodie zijn. Terwijl de foto slechts een nieuwsgebeurtenis toont, is het schilderij een spottend commentaar op de Belgische politiek.

Maar de Antwerpse rechter oordeelde dat van een parodie geen sprake is. 'Uit geen enkel element van het schilderij blijkt dat de foto clownesk, geparodieerd of sardonisch is overgenomen', staat in het vonnis. De rechter vindt dat de foto een 'oorspronkelijk en origineel werk' is, en dat het afwijkende formaat, materiaal en kleurenpalet van Tuymans' schilderij daar niets aan veranderen. 'Het schilderij is niet meer en niet minder dan een overname van de persfoto.'

(tekst gaat door onder de foto)

Luc Tuymans gebruikte een door Katrijn Van Giel gemaakte foto (boven) van politicus Jean-Marie Dedecker als voorbeeld voor zijn doek A Belgian politician (onder). © Katrijn Van Giel / Luc Tuymans

DWANGSOM

Door de veroordeling mag het schilderij, dat verkocht is aan de Amerikaanse miljonair Eric Lefkofsky, niet gereproduceerd of tentoongesteld worden, op straffe van een dwangsom van 500.000 euro. 'Dat is vrij drastisch, en dat is natuurlijk niet wat mijn cliënte wil', zegt Dieter Delarue, de advocate van Katrijn Van Giel. 'We hopen tot een oplossing te kunnen komen, waarbij mijn cliënte het recht op naamsvermelding krijgt of mee mag beslissen wat er met de exploitatie van het werk gebeurt. Een schadevergoeding is maar een van de factoren.'

Tuymans liet via zijn advocaat een verklaring uitgaan, waarin hij de uitspraak slecht nieuws noemt voor de kunst. 'Al mijn werk, net als dat van veel hedendaagse artiesten, is gebaseerd op bestaande beelden die in de wereld circuleren. Hoe kan een artiest via zijn werk vragen opwerpen over de wereld zonder enkele van die beelden te gebruiken? Als gevolg van deze uitspraak wordt een heel gebied van de hedendaagse kunst verboden en wordt invloedrijke hedendaagse artiesten hun vrijheid van meningsuiting ontzegd.'